

Lausunto

11.12.2022

Asia: VN/32728/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnon antajasta lyhyesti:

Keskusosuuskunta Oulun Seudun Sähkö (OSS) on kuluttajaosuuskunta, jonka tehtävänä on tuottaa osuuskuntalain mukaisesti jäsenosuuskuntiansa jäsenille edullisia sähköenergiapalveluita. OSS:n jäsenosuuskuntien jäsenenä (jäljempänä ”jäsenet”) on noin 20 000 kotitaloutta kahdeksan kunnan alueella.

Nykyisessä sähkömarkkinamallissa jäsenille kohdennetut edulliset palvelut tarkoittavat edullisia sähköenergian myyntihintoja. Tähän tavoitteeseen päästäkseen OSS on panostanut voimakkaasti sähköntuotantoon ollen tänä päivänä kokoluokassaan vahva sähköntuottaja. OSS:lla on omaa ja yhteisomistettua sähköntuotantoa Suomessa ja Skandinaviassa. OSS:n koko sähköntuotanto on hiilineutraalia, pääosin vesivoimaa, ja parhaillaan on menossa mittavat investoinnit tuulivoimaan ja aurinkovoimaan.

OSS on antanut jäsenalennuksia vuonna 2021 noin 3,9 milj. euroa (alv 24 %), vuonna 2022 alennusten määrän on arvioitu olevan noin 7,4 milj. euroa ja vuodelle 2023 on budjetoitu ilman tuotannon lisäveroa noin 13 milj. euroa.

Sähköenergian myynnissä riskitasot ja osaamisen vaatimukset ovat merkittävästi nousseet ja tämän vuoksi OSS perusti vuonna 2020 yhdessä yhdeksän muun energiayhtiön kanssa yhteisen sähköntuotantoyhtiön. Tällä ratkaisulla myös pystytään paremmin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin

laajemmalla palveluiden tarjonnalla. Sähkönmyyntiyhtiö myy OSS:n jäsenille sähköenergian. Sähkönmyyntiyhtiö antaa samalla normaalihintaisista tuotteistaan OSS:n jäsenille kulloinkin voimassa olevan jäsenalennuksen, jonka OSS määrittää ja korvaa sähkönmyyntiyhtiölle sähkön tuotannosta saamallaan tuotoilla.

Sähköliiketoiminnan ylimääräisen veron lakiesityksessä verovuosi on 2023 ja verotuksen kohteena on yrityksen muu sähköliiketoiminta kuin sähkönsiirto. Käytännössä tämä tarkoittaa yrityksen sähköntuotanto- ja sähköenergianmyyntiliiketoimintaa huomioiden myös yrityksen oma sähkönkäyttö.

Sähköntuottajan jakamat jäsenalennukset on saatava vähentää ylituottoverotuksessa:

Lakiesityksen perimmäisenä tarkoituksena on leikata kriisiytyneen sähkömarkkinan vuoksi ylisuuriksi nousevia sähköntuotannon tuottoja lisäverolla ja käyttää näitä verotuottoja sähköasiakkaiden tukemiseksi erittäin korkeiksi nousseiden sähkölaskujen maksamisessa. Kuluttajaosuuskuntana OSS toimii sähkömarkkinassa jäsenistönsä osalta juuri jo tällä tavalla. Kun sähkön markkinahinnan noustessa myös asiakkaiden sähkön hinnat nousevat, niin samalla nousevat myös sähkön tuotannon tuotot mahdollistaen OSS:n jäsenille suuremmat jäsenalennukset, ja päinvastoin. OSS päättää alennusten suuruuden ja maksaa vastaavan määrän sähkönmyyntiyhtiölle, joka on aiemmin antamansa sitoumuksen nojalla velvollinen välittämään alennuksen OSS:n jäsenille tekemällä vastaavan vähennyksen näiden sähkönmyyntilaskuissa, ja myös käytännössä toimii niin.

Lakiesitys on luonnollisesti tässä vaiheessa jonkin verran yleisluontoinen eikä huomioi kaikkia erilaisia toimintamalleja kuten osuuskuntamuotoista energiayritystä, joita Suomessa on vain muutamia. On erittäin tärkeää, että lakiesityksen sisältöä tarkentaviin kohtiin lisätään maininta siitä, että asiakkaiden hintoja laskevien alennusten kustannukset katsotaan kuuluvaksi laissa tarkoitettuun Sähköliiketoimintaan, esimerkiksi elinkeinotulon verotuksesta annetun lain 18 §:n 1 momentin 1-kohdan mukaisiin vähennyskelpoisiin oikaisueriin. Verokohtelun tulee olla sama riippumatta siitä, maksetaanko alennus sähköntuottajan (OSS:n) toimesta suoraan, osaomistetun sähköenergian myyntiyhtiön kautta vai sähköntuottajasta täysin riippumattoman myyntiyhtiön kautta. Asiallisesti ottaen lopputulos on kaikissa tapauksissa sama: sähköntuottajan voitto kyseiseltä kaudelta pienenee ja loppukäyttäjän sähköstään maksama hinta alenee. Muussa tapauksessa asia voisi jäädä myöhemmän tulkinnan varaiseksi ja äärimmäisessä tapauksessa, jossa ei näin tulkittaisi, laki toimisi sen alkuperäisen tarkoituksen vastaisesti pienentäen osuuskunnan kykyä antaa jäsenalennusta ja nostaa jäsenten maksamaa sähkön hintaa.

OSS:n johtopäätökset:

On erittäin tärkeää, että lakiesityksen sisältöä tarkentaviin kohtiin lisätään maininta siitä, että asiakkaiden hintoja laskevien alennusten kustannukset katsotaan kuuluvaksi laissa tarkoitettuun

Sähköliiketoimintaan, elinkeinotulon verotuksesta annetun lain 18 §:n 1 momentin 1-kohdan mukaisiin vähennyskelpoisiin oikaisuihin.

Kantola Risto
Keskusosuuskunta Oulun Seudun Sähkö